

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاهدت قرآن و عترت

آزمون سراسری قرآن و عترت – ترجمه و مفاهیم نهج‌البلاغه

آبان ماه ۱۳۹۴

زمان پاسخگویی: ۸۰ دقیقه

توضیمات: ۱- گزینه صحیح را در پاسخ نامه علامت بزنید
۲- برای پاسخ غلط، یک سوم نمره منفی منظور می‌شود.

* گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱. چه کسی در مورد نهج‌البلاغه مطلب زیر را بیان کرده است؟

«ما باید اعتراف کنیم که با نهج‌البلاغه بیگانه‌ایم، دنیای روحی‌ای که برای خود ساخته‌ایم دنیای دیگری است غیر از دنیای نهج‌البلاغه»

- (۱) سید رضی   (۲) شهید مطهری   (۳) ابن ابی الحدید   (۴) جرج جرداق

۲. مهم‌ترین علل جذایت نهج‌البلاغه عبارت است از:

- (۱) پایین‌تر از کلام خدا و برتر از کلام مردم در زمان خود است
 (۲) مورد توجه علماء و دانشمندان مسلمان و غیر مسلمان بوده است
 (۳) شخصیت بر جسته و والای امیر مؤمنان(ع) و فصاحت، بلاغت، جامعیت کلام ایشان
 (۴) ترسیم و تشریح بسیار خوب و قایع اجتماعی و سیاسی زمان، توسط حضرت علی(ع)

۳. معارف نهج‌البلاغه به سه دسته عمومی، تخصصی و فوق تخصصی تقسیم می‌شود و معارف فوق تخصصی:

- (۱) آن دسته از مباحث و معارف است که به علوم و فنون ضروری احتیاج دارد
 (۲) بخشی از خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌های رشتہ‌های تخصصی گوناگون ارتباط دارد
 (۳) برخی از مباحث و معارف بلند و گران سنگ نهج‌البلاغه است، شامل قسمت‌های فنی، متشابهات و مطالبی که به ظاهر، با آیات قرآن تضاد دارند
 (۴) مباحثی از نهج‌البلاغه است که برای درک و فهم آن باید به علوم و فنون و ابزار و شیوه‌های تحقیق همان رشتہ آگاهی داشت

۴. اگر تمام حکمت‌های حضرت علی(ع) جمع آوری شود حدود ..... کلام گهربار خواهد بود.

- (۱) ۴۸۰   (۲) ۱۱/۰۰۰   (۳) ۲۰/۰۰۰   (۴) ۴۰/۰۰۰

۵. کدام نامه امام علی(ع) به عنوان تنها مرجع عدالت گستر تاریخ، در سازمان ملل به ثبت رسیده است؟

(۱) عهدنامه امام به مالک اشتر (نامه شماره ۵۳)

(۲) نامه حضرت به عثمان بن حنیف انصاری فرماندار بصره (نامه شماره ۴۵)

(۳) نامه به ماموران مالیات در خصوص حقوق حیوانات (نامه شماره ۲۵)

(۴) نامه به حارث همدانی از یاران مخلص امام درباره برنامه‌های حکومتی (نامه شماره ۶۹)

۶. کدام ادب علم‌آموزی از این فرمایش امام علی(ع): «إِعْقِلُوا الْجَبَرَ إِذَا سَمِعْتُمُوهُ عَقْلَ رِعَايَةً لَا عَقْلَ رِوَايَةً» استفاده می‌شود؟

(۱) اعتراف به جهل

(۲) ارزیابی و تحلیل

(۳) پرسش به قصد فهم

۷. با توجه به فرمایشات امام علی(ع) در زمینه شناخت دنیا، کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب‌تر است؟

«خوبی و بدی دنیا به ..... بستگی دارد»

(۱) اعتماد نکردن به دنیا

(۲) نحوه عملکرد ما

(۳) شیرینی و تلخی دنیا

۸. یکی از گام‌های مهم برای درمان رذایل اخلاقی، .....

(۱) شناخت آنهاست

(۲) افزودن فضایل اخلاقی است

(۳) شیفتگی و خشنودی از عبادت پروردگار است

۹. تفاوت بندگان مقرب خدا با عموم مردم در چیست؟ بندگان مقرب خدا .....

(۱) دنیا گریزند ولی اکثر مردم، طالب دنیا هستند

(۲) به باطن دنیا می‌نگرند آن زمان که مردم به ظاهر آن می‌نگرند

(۳) اهل رجا هستند یعنی به رفتن به بهشت امید دارند و سایر مردم اهل خوف، یعنی از رفتن به جهنم می‌ترسند

(۴) به جامعه خود توجه ندارند ولی مردم از جامعه رنگ می‌پذیرند.

۱۰. با توجه به فرمایشات حضرت علی(ع) در زمینه دعا، عبارت زیر با کدام گزینه کامل می‌شود؟ ترک دعا هنگام

آسایش، نشانه ..... است.

(۱) غفلت

(۲) غرور

(۳) عدم امید اجابت

(۴) ایمنی از بلا

۱۱. امام علی(ع) در مذمّت بخل و تنگ نظری در حکمت ۳۷۸ «بخل را گردآورنده زشتی‌های عیوب» می‌دانند. و در ادامه بخل را این گونه معرفی می‌کنند:

- ۱) مرکب را هواری است که انسان را به هلاکت می‌کشاند
- ۲) موجب تنگ دستی و خواری در دنیا و آخرت است
- ۳) و آن افساری است که (انسان) به وسیله آن به هر کار بدی کشانده می‌شود
- ۴) عاقبت بخل دوستی با دنیا و دشمنی با خداست

۱۲. با توجه به حکمت ۳۷۴ کدام گزینه فرمایش امام علی(ع) را کامل می‌کند؟
و اعمال خیر با همه انواع آن و همچنین جهاد در راه خدا، در برابر ..... ، همچون آب دهان انداختن در برابر دریابی بزرگ است.

- (۱) علم آموزی   (۲) اخلاق نیکو   (۳) امر به معروف و نهی از منکر   (۴) شکر نعمت‌های الهی

۱۳. از نظر امام علی(ع) «احمق واقعی» چه کسی است؟

- ۱) کسی که چیزی را نمی‌داند و از آموختن آن خجالت می‌کشد.
- ۲) کسی که نیکان را دوست می‌دارد، ولی مانند آنان عمل نمی‌کند.
- ۳) هر کس به عیوب مردم بنگرد و آن‌ها را زشت بشمرد و بعد همان‌ها را برای خود پیسنندند.
- ۴) نکوهنده دنیا که خود فریب و عده‌های دروغ آن را می‌خورد و به نویدهای باطل آن گرفتار می‌شود.

۱۴. این سخن سعدی: «دو چیز طیره عقل است؛ دم فرو بستن به وقت گفتن و گفتن به وقت خاموشی» از کدام عبارت حکیمانه امام علی(ع) برداشت می‌شود؟

- ۱) إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْكَلَام
- ۲) لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ بَلْ لَا تَقُلْ كُلَّ مَا تَعْلَمَ
- ۳) فَأَخْرُنْ لِسَانَكَ كَمَا تَخْرُنْ ذَهَبَكَ وَ وَرَقَكَ
- ۴) لَا خَيْرٌ فِي الصَّمَتِ عَنِ الْحُكْمِ كَمَا أَنَّهُ لَا خَيْرٌ فِي القَوْلِ بِالْجَهَلِ

۱۵. اگر مدح و ذم و ستایش و نکوهش بیش از اندازه باشد ....

- ۱) چاپلوسی و یا موجب بروز حسد است
- ۲) موجب خود بزرگ‌بینی و خودپسندی است
- ۳) تصمیم‌گیری نابجا و سستی در اراده را موجب می‌شود

۱۶. کدام فراز از حکمت ۲۸۹ با مفهوم آیات زیر نزدیک‌تر است؟

«وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهُوَىٰ × فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ» (سوره نازعات ۴۰ و ۴۱)

۱) کانَ لِي فِيمَا مَضِيَ أَخْ فِي اللَّهِ وَكَانَ يُعْظِمُهُ فِي عَيْنِي صِغْرُ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ

۲) وَكَانَ أَكْثَرَ دَهْرِهِ صَامِتًا

۳) وَكَانَ إِذَا بَدَهَهُ أَمْرًا يَنْظُرُ إِلَيْهِمَا أَقْرَبُ إِلَى الْهُوَىٰ فِي خَالِفُهُ

۴) وَكَانَ عَلَىٰ مَا يَسْمَعُ أَحْرَصَ مِنْهُ عَلَىٰ أَنْ يَتَكَلَّمَ

۱۷. با توجه به کدام حکمت از نهج‌البلاغه می‌توان فهمید که:

«از زود قضاوت کردن در مورد مردم باید پرهیز کرد»

۱) لَا تَظْنَنَ بِكَلِمَةٍ خَرَجَتْ مِنْ أَحَدٍ سُوءًا وَأَنْتَ تَجَدُّلُهَا فِي الْخَيْرِ مُحْتَمِلًا

۲) مَنْ لَانَ عُودُهُ كَنْفَتْ أَغْصَانُهُ

۳) خَالِطُوا النَّاسَ إِنْ مِتْمُ مَعَهَا بَكَوَا عَلَيْكُمْ وَإِنْ عِشْتُمْ حَنَّوا إِلَيْكُمْ

۴) كُنْ سَمِحًا وَلَا تَكُنْ مُبَدِّرًا وَكُنْ مُقْدِرًا وَلَا تَكُنْ مُقْتَرًا

۱۸. کدام یک از حکمت‌های نهج‌البلاغه حاوی این پیام است؟

«هر اندازه که در توان داری تقوا پیشه کن»

۱) أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِنْ قُلْتُمْ سَمِعَ وَإِنْ أَضْمَرْتُمْ عَلِمَ

۲) اتَّقِ اللَّهَ بَعْضَ التُّقْيَى وَإِنْ قَلَّ وَاجْعَلْ بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ سِتْرًا وَإِنْ رَقَّ

۳) الْتُّقْيَى رَئِيسُ الْأَخْلَاقِ

۴) إِفْعَلُوا الْخَيْرَ وَلَا تَحْقِرُوا مِنْهُ شَيْئًا

۱۹. با توجه به کدام حکمت از نهج‌البلاغه می‌توان فهمید که: «عاقل‌ترین انسان، کسی است که عاقبت اندیش باشد»

۲) لَا عَقْلَ كَالْتَدِيرِ

۱) صَدْرُ الْعَاقِلِ صُنْدُوقُ سِرِّهِ

۴) لِسَانُ الْعَاقِلِ وَرَاءَ قَلْبِهِ

۳) كَفَاكَ مِنْ عَقْلِكَ مَا أَوْضَحَ لَكَ مُبْلِ غَيْكَ مِنْ رُشْدِكَ

۲۰. منظور از «شکست با ظاهر پیروزی» چیست؟

- (۱) کسی که برای رسیدن به پیروزی مرتکب خلاف و گناه می‌شود، شکست خورده است.
- (۲) کسی که به گناه دیگران راضی باشد همانند آنان است و در حقیقت شکست خورده است.
- (۳) کسی که گناهی را مرتکب شود و آن را سبک بشمارد، فرد شکست خورده‌ای است.
- (۴) بخیل فرد شکست خورده‌ای است که در دنیا، مانند فقرا زندگی می‌کند و در آخرت، همچون اغنية از او حساب کشیده می‌شود.

۲۱. براساس شرح حکمت «۱۴۹» نهج‌البلاغه «هَلْكَ امْرُؤٌ لَمْ يَعْرِفْ قَدْرَهُ» کدام گزینه مناسب‌تر است؟

- (۱) بسیاری از انسان‌ها از گوهر وجودی خویش بی‌خبرند و همین باعث می‌شود که در دام شهوت‌ها اسیر شوند
- (۲) اگر یک فرد یا یک جامعه، از امکانات و استعدادهای خود شناخت صحیحی نداشته باشد، نابودی و اضمحلال آن حتمی است
- (۳) حسب و نسب، مقام و مال و پست‌های اجتماعی و رسمی هیچ کدام دلیل بر قیمت انسان نیست
- (۴) هریک از جاذبه‌های نفسانی و تمایلات حیوانی، حلقه‌ای از زنجیر اسارت انسان به حساب می‌آید

۲۲. مفهوم دو بیتی زیر، به کدام فراز از حکمت «۳۸» نهج‌البلاغه نزدیک‌تر است؟

- دوستی با مردم دانا نکوست دشمن دانا به از نادان دوست
دشمن دانا بلندت می‌کند بر زمینت می‌زند نادان دوست
- (۱) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْأَمَقَ فَإِنَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ فَيَضُرُّكَ
  - (۲) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْبَخِيلِ فَإِنَّهُ يَقْعُدُ عَنَكَ أَحَوْجَ مَا تَكُونُ إِلَيْهِ
  - (۳) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْفَاجِرِ فَإِنَّهُ يَسِعُكُ بِالْتَّافِهِ
  - (۴) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْكَذَابِ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ يُقْرَبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَ يُبَعَّدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ

۲۳. براساس حکمت «۴۲۲» نهج‌البلاغه «إِفْعَلُوا الْخَيْرَ وَ لَا تَحْرِقُوا مِنْهُ شَيْئًا فَإِنَّ صَغِيرَهُ كَبِيرٌ وَ قَلِيلَهُ كَثِيرٌ» برای انجام کار

خبر چه موضعی باید داشت؟

- (۱) از بخشش کم نباید خجالت کشید و باید از محروم کردن سائل شرم داشت
- (۲) در انجام کار خیر باید از کارهای کوچک و کم شروع کرد تا انجام کارهای بزرگ و زیاد آسان شود
- (۳) باید در انجام کار خیر شتاب کرد چه کوچک باشد، چه بزرگ و چه کم باشد، چه بسیار
- (۴) انجام کار خیر را نباید ناچیز دانست و باید کوچک آن را بزرگ و کم آن را بسیار دانست

۲۴. مفاد این سخن سعدی: «نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود» از کدام عبارت حکیمانه امام علی(ع) برداشت می‌شود؟

- ۱) لا تَكُن مِّنْ يَرْجُو الْآخِرَةَ بِغَيْرِ عَمَلٍ
۲) لَا تَكُن مِّنَ ... يُرجِّي التَّوْبَةَ بِطُولِ الْأَمْلِ
۳) الْعِلْمُ مَقْرُونٌ بِالْعَمَلِ فَمَنْ عَلِمَ عَمِيلًا وَالْعِلْمُ يَهْتَفُ بِالْعَمَلِ
۴) مَنْ قَصَرَ فِي الْعَمَلِ ابْتُلِيَ بِالْهَمْ

۲۵. با توجه به شرح حکمت «۳۹۱» نهج البلاغه: «إِذْهَدْ فِي الدُّنْيَا يُبَصِّرُكَ اللَّهُ عَوْرَاتِهَا» کدام گزینه مناسب‌تر است؟

- ۱) خداوند سهم هرکس را از دنیا به میزان بصیرت او قرار داده است
۲) در دنیا زاهد باش تا خداوند فرجام کار تو را به تو بنماید
۳) بی‌رغبتی به دنیا، انسان را از هم و غم‌های دنیا می‌رهاند و زشتی‌ها و بدی‌های آن را می‌نمایاند
۴) کسانی که تمام هم و غم‌شان دنیاست و صبح و شام ایشان بر مدار دنیا می‌گذرد، از آخرت غافل‌اند

* با کدام گزینه، عبارات زیر تکمیل می‌شود

۲۶. ثَمَرَةُ .... النَّدَامَةُ وَ ثَمَرَةُ الْحَزَمِ السَّلَامَةُ

- ۱) الجَهَلِ
۲) الحَسَدِ
۳) التَّفَرِيطُ
۴) الْكِذْبِ

۲۷. مَنْ أَصْلَحَ ... أَصْلَحَ اللَّهُ ..... ؟

- ۱) عَلَانِيَتُهُ، سَرِيرَتُهُ
۲) سَرِيرَتُهُ، عَلَانِيَتُهُ
۳) أَمْرَ دُنْيَاهُ، أَمْرَ آخِرَتِهِ
۴) مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ النَّاسِ، مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اللَّهِ

۲۸. الدُّنْيَا دارُ .... لا دارُ ... ؟

- ۱) مَقْرٌ، مَمَّرٌ
۲) مَمَّرٌ، مَقْرٌ
۳) حَلَوَةٌ، مَرَارَةٌ
۴) مَرَارَةٌ، حَلَوَةٌ

* کدام گزینه در مورد واژه‌های زیر صحیح است؟

۲۹. «محتمل»

- ۱) اسم فاعل و به معنای «احتمال دهنده» است
۲) مصدر از باب افعال است
۳) اسم مفعول و به معنای «احتمال داده شده» است

۳۰. «مضطر»

- ۱) اسم فاعل از باب افعال است
۲) اسم فاعل از باب افعال است
۳) صیغه مبالغه است

* ترجمه صحیح را انتخاب کنید

۳۱. لا تَقْلِ مَا لَا تَعْلَمُ بَلْ لَا تَقْلِ كُلَّ مَا تَعْلَمُ

۱) نگویید آنچه را که نمی‌دانید، بلکه همه آنچه را که می‌دانید نگویید

۲) آنچه را نمی‌دانی نگو، بلکه همه آنچه را که می‌دانی نیز نگو

۳) نمی‌گویید آنچه را که نمی‌دانید، بلکه نمی‌گویید همه آنچه را که می‌دانید

۴) نگو آنچه را که ندانستی، بلکه نگو همه آنچه را که دانستی

۳۲. لَا تَتَخَذِنَ عَدُوًّا صَدِيقِكَ صَدِيقًا فَتَعَادِيَ صَدِيقَكَ

۱) با دوست صمیمی خود دشمنی نکن تا دوست، با تو دوستی کند

۲) هرگز دشمن را دوست صمیمی خود قرار مده که با دوستی، به تو دشمنی کند

۳) هرگز دشمن دوست قرار مده که با دوست، دشمنی می‌کنی

۴) با دوست صمیمی خود دشمنی نکن که دوست، با تو دشمنی می‌کند

۳۳. «الْحِلْمُ وَالآنَةُ تَوَآمَانُ يُنْتَجُهُمَا عُلُوُّ الْهِمَةِ»

۱) برداری و درنگ کردن با هم هستند که نتیجه آن دو، همت بلند است

۲) برداری و امید دو همراه هستند که نتیجه آن دو، بلندی همت است

۳) صبر و آرامش با هم هستند که بلندی همت آن دو را به وجود می‌آورد

۴) برداری و درنگ، دو همزاد هستند که همت بلند آن دو را به وجود می‌آورد

۳۴. فَعَلَيْكُمْ بِهَذِهِ الْخَلَايِقِ فَالْزَمُوهَا وَتَنَافَسُوا فِيهَا

۱) پس بر شما باد به همراهی با این مردم پس با آنها همراهی کنید و با آنها زندگی کنید

۲) پس بر شما باد این صفت‌ها! آنها را دریابید و برای [به دست آوردن] آنها بر یکدیگر سبقت بگیرید

۳) پس [آگاه باشید] این صفت‌ها بر ضرر شماست از آنها دوری کنید و از آنها بگریزید

۴) پس بر شما باد این صفت‌ها! پس با آنها همراه باشید و با آنها زندگی کنید

۳۵. مَنْ أَعْطَى الشُّكْرَ لَمْ يُحِرِّمِ الزِّيَادَةَ

۱) کسی که از دیگران سپاسگزاری کند از افزون شدن نعمت محروم نمی‌شود

۲) کسی که سپاسگزار دیگران باشد آنها را از نعمت‌های زیاد محروم نمی‌کند

۳) هرکس توفیق شکرگزاری به او عطا شود، دیگران را از نعمت‌های زیاد محروم نمی‌کند

۴) هرکس توفیق شکرگزاری به او عطا شود، از افزون شدن نعمت، محروم نمی‌شود

٣٦. مَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيَا اسْتَهَانَ بِالْمُصَبِّيَاتِ

- ١) هر کس به دنیا بی رغبت شود از مصیبت‌ها سریع می‌گذرد
- ٢) هر کس دنیا را ترک کند مصیبت‌ها او را ترک کنند
- ٣) هر کس در دنیا پارسا باشد به مصیبت‌ها کم توجه است
- ٤) هر کس به دنیا بی علاقه شود، مصیبت‌ها را ناچیز می‌شمرد

٣٧. وَلَا يَسْتَحِينَ أَحَدٌ إِذَا لَمْ يَعْلَمِ الشَّيْءَ أَنْ يَتَعَلَّمَهُ

- ١) وقتی کسی چیزی را می‌داند از یاد دادن آن خجالت نکشد
- ٢) وحیا نکنید از آموختن از کسی که چیزی را می‌داند
- ٣) و نباید کسی حیا کند از یاد دادن آنچه که قبلاً آن را نمی‌دانسته است
- ٤) وقتی کسی چیزی را نمی‌داند، از آموختن آن خجالت نکشد

٣٨. أُحْصُدُ الشَّرُّ مِنْ صَدَرِ غَيْرِكَ بِقَلْعِهِ مِنْ صَدَرِكَ

- ١) ریشه بدی را از سینه دیگران بسوzanan با سوزاندن آن در سینه خود
- ٢) ریشه بدی را در سینه خود پیدا کن تا آن را در سینه دیگران بسوzanan
- ٣) شر را از سینه دیگران درو کن با کندن آن از سینه خودت
- ٤) شر را از سینه دیگران کاهش ده با محدود کردن آن از سینه خودت

٣٩. ترجمه کدام عبارت صحیح است؟

- ١) مَنْ لَانَ عُودُهُ كَثُفَتْ أَغْصَانُهُ: کسی که نهال وجودش خشن باشد، شاخه‌هایش کثیف می‌شود
- ٢) فَمَنِ اشْتَاقَ إِلَى الْجَنَّةِ سَلَّا عَنِ الشَّهَوَاتِ: پس هر کس مشتاق بهشت باشد باید از شهوت دور باشد
- ٣) مَنْ لَمْ يُنْجِهِ الصَّيْرُ أَهْلَكَهُ الْجَزَعُ: کسی را که شکیباوی او را نجات ندهد، بی‌تابی او را هلاک می‌کند
- ٤) وَ مَنِ ارْتَقَبَ الْمَوْتَ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرَاتِ: و هر کس از مرگ می‌ترسد به سوی نیکی‌ها می‌شتابد

٤٠. ترجمه کدام عبارت صحیح است؟

- ١) فَهُوَ عَلَى النَّاسِ طَاعِنٌ وَلِنَفْسِهِ مُدَاهِنٌ: پس او بر مردم عیب گیر و طعنه زننده و نسبت به خویش سهل‌انگار است
- ٢) خُذْ مِنَ الدُّنْيَا مَا أَتَاكَ: آنچه را از دنیا به تو دادند بگیر
- ٣) لَكَادَ الْعَفِيفُ أَنْ يَكُونَ مَلَكًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ: عفیف برتر از آن است که فرشته‌ای از فرشتگان باشد
- ٤) لَا يَرَوْنَ مَرْجُواً فَوْقَ مَا يَرْجُونَ: ترسی بالاتر از آنچه خود از آن بیم دارند، نمی‌بینند

* معنای صحیح لغات زیر کدام است؟

۴۱. اضاعة * تم

۱) از دست دادن * کامل شد

۲) ضایع کردن * تمام کرد

۳) ناتوان شدن * کامل کرد

۴۲. ضیع * نکبة

۱) ضایع شد * زشتی

۲) از دست رفت * سختی

۳) تباہ کرد * مصیبت

۴۳. آوثق * حزم

۱) هلاک کرد * قطعی

۲) مطمئن تر * دوراندیشی

۳) ودیعه * محروم

۴) ترسان * برداری

۴۴. غِطاء * مَهْما

۱) پوشاننده * آن دو

۲) بیشه * اندوه

۳) پنهان * هرگز

۴۵. نَقْعَ * بَذَّ

۱) تسکین داد * اسراف کرد

۲) پوشیده شد * سبقت گرفت

۳) خارج کرد * بخشید

۴۶. غَىٰ، مِيراث

۱) پوشیده، باقی مانده

۲) گمراهی، ارث

۳) جهل، یاد گذشتگان

۴۷. أَحرَزَ، سَقِمَ

۱) نگهداری کن، سوگند خورد

۲) به دست آورد، بیمار شد

۳) حفظ کرد، تقسیم کرد

۴۸. أَصَابَ، ذَلَّ

- ۱) بُرخُورِدَ كَرَدَ، گَرَدِيدَ
۲) اصَابَتَ كَرَدَ، گَمَرَاهَ شَدَ
۳) رَسِيدَ، مَتَوَاضِعَ شَدَ
۴) ذُوبَ شَدَ، تَارِيكَ شَدَ

۴۹. إِخْفَاءُ، يَفْتَحُ

- ۱) تَرْسِيدَنَ، گَشَايِشَ
۲) مَخْفَى كَرَدَنَ، بازَ مَى كَنَدَ
۳) از بین بُرَدَنَ، پَيْرَوَزَ مَى شَوَدَ
۴) پَنْهَانَ شَدَ، مَى گَشَايِيدَ

۵۰. أَحَسَنَ، مَقَادِيرَ

- ۱) احسانَ كَرَدَ، قَدْرَتَهَا
۲) بَهْتَرَيِنَ، انْدَازَهَا
۳) بَهْتَرَ شَدَ، تَتْكَنَا
۴) نِيكُوَ كَرَدَ، تَقْدِيرَهَا